

CURIER ECONOMIC-LEGISLATIV

PENTRU

CONSILIILE POPULARE

Ocrotirea mediului înconjurător

ATRIBUȚIILE CONSILIILOR POPULARE ÎN PROTEJAREA MEDIULUI AMBIANT.

1. Mediul înconjurător este constituit din totalitatea factorilor naturali și a celor creați prin activități umane care, în strânsă interacțiune, influențează echilibrul ecologic, determină condițiile de viață pentru om, de dezvoltare a societății. Protecția mediului înconjurător se realizează prin utilizarea rațională a resurselor naturale, prevenirea și combaterea poluării mediului înconjurător și efectelor dăunătoare ale fenomenelor naturale. Factorii supuși protecției sînt aerul, apele, solul și subsolul, pădurile și orice altă vegetație, fauna precum și alți factori creați prin activitatea omului.

Protecția mediului înconjurător reprezintă o componentă de o importanță deosebită a activității generale de dezvoltare economico-socială planificată a țării, în concordanță cu principiile fundamentale ale politicii partidului și statului, privind construirea societății socialiste multilaterale dezvoltate. Este și motivul pentru care în țara noastră a fost adoptat un întreg complex de măsuri legislative și economice în vederea asigurării protecției mediului natural care conferă consiliilor populare — organe locale ale puterii de stat și comitetelor (Birourilor) executive — organe locale ale administrației de stat — atribuții deosebit de vaste.

În acest scop, Legea nr. 57/1968 de organizare și funcționare a consiliilor populare cuprinde următoarele prevederi: consiliile populare răspund de folosirea rațională și eficientă a fondului funciar; de buna gospodărire a pădurilor aflate în administrare locală; pentru executarea lucrărilor prevăzute în amenajamentele silvice; pentru paza pădurilor, exploatarea și valorificarea masei lemnoase etc. De asemenea, în baza art. 53 pct. 3 lit. „b” din aceeași lege, Birourile executive ale consiliilor populare comunale organizează acțiuni pentru combaterea calamităților naturale, pentru consolidarea și folosirea terenurilor în pantă, erodate și degradate, pentru valorificarea terenurilor mlăștinoase. Sarcini importante în pro-

tejarea mediului ambiant de către consiliile populare, se regăsesc în toate legile speciale privind organizarea și conducerea agriculturii, în legile privind apele, pădurile, fondul funciar, sistematizarea localităților ș.a.m.d.

2. Astfel, în domeniul silviculturii, atribuții complexe în protejarea mediului ambiant revin consiliilor populare care au păduri în administrare directă. Ele sînt prevăzute fie în Codul silvic, fie în Legea nr. 4/1972, privind gospodărirea pădurilor aflate în administrarea directă a comunelor, sau mai recent, de Legea nr. 2/1976 pentru adoptarea programului național pentru conservarea și dezvoltarea fondului forestier în perioada 1976—2010. Ne gîndim, în principal la obligația Comitetelor executive ale consiliilor populare comunale care au în administrare directă păduri, de a întocmi (cu asistența tehnică a Ocolului silvic proiectele planurilor anuale ale lucrărilor de pepinieră proprii, împăduriri, refacere și protecția pădurilor; de a lua măsuri ca exploatarea arborilor marcați de organele silvice să se facă organizat, cu respectarea strictă a dispozițiilor legale privind termenele, modalitățile și epocile de tăiere, scoaterea și transportul materialului lemnos din păduri; de a organiza recoltarea și valorificarea, conform reglementărilor în vigoare, a produselor accesorii ale pădurii (coajă, fin, fructe etc.); de a lua măsuri, pentru asigurarea pazei pădurilor comunale prin selecționarea și încadrarea pădurarilor comunali.

Importanța deosebită a protejării fondului forestier așa cum reiese din actele normative sus-menționate este determinată de faptul că pădurile figurează printre principalele mijloace de producție asupra cărora dreptul statului de proprietate socialistă are un caracter complex, din care rezultă funcționalități de producție și protecție a mediului înconjurător.

3. În Legea apelor (Legea nr. 8/1974) ca și în Legea nr. 1/1976 pentru adoptarea Programului național de perspectivă pentru amenajarea bazinelor hidrografice, sînt detaliate atribuțiile consiliilor populare în protejarea mediului înconjurător. Astfel, împreună cu organele centrale interesate, consiliile populare asigură satisfacerea cerințelor de apă ale populației, industriei și agriculturii, apărarea împotriva inundațiilor, și protecția apelor împotriva poluării.

Supliment la

nr. 46 1981

Revista
ECONOMICA

Este în competența nemijlocită a consiliilor populare, amenajarea cursurilor de apă de interes local și asigurarea, în acest scop, a proiectării execuției și întreținerii unor lucrări de genul regularizării albiilor, îndiguirilor etc.

Bineînțeles, că de la un anumit grad de poluare apa devine improprie utilizării pentru alimentare, irigații, sau agrement, determinând operații deosebit de laborioase și costisitoare pentru epurare. De aceea, Legea apelor prevede obligația consiliilor populare care au în subordine unități ce evacuează ape uzate de a lua măsuri pentru realizarea, întreținerea și exploatarea stațiilor și instalațiilor de epurare la capacitatea și în condițiile stabilite de organele de gospodărire a apelor, precum și obligația organizării de studii, cercetări, experimentări și elaborarea de proiecte în vederea stabilirii și realizării celor mai eficiente tehnologii, instalații, utilaje și aparatură pentru evacuarea apelor uzate. Protecția mediului ambiant presupune și apărarea contraacțiunii distructive a apelor. Sporirea populației, a numărului și dimensiunilor localităților, dezvoltarea agriculturii, a pus cu pregnanță problema protecției contra inundațiilor și a consecințelor catastrofale de care țara noastră nu a fost ferită. În acest sens, Legea apelor în art. 25 alin. 4, precizează răspunderea ce revine comitetelor executive ale consiliilor populare județene pentru pregătirea și organizarea acțiunilor operative de apărare pe întregul județ. În acest scop, prin comisiile județene de apărare împotriva inundațiilor, organele locale ale puterii de stat, întocmesc planurile județene de apărare împotriva inundațiilor, verifică și aprobă planurile de apărare împotriva inundațiilor, verifică și aprobă planurile de apărare ale comunelor, orașelor, municipiilor, precum și ale unităților economice importante din cuprinsul județului, controlează realizarea măsurilor pregătitoare prevăzute în aceste planuri, iar în timpul perioadelor de inundații, coordonează acțiunile operative de apărare. Dar nu numai atât. Pentru extragerile de materiale din albiu, necesare gospodăriilor aparținând locuitorilor, autorizația se va elibera global Comitetului executiv al consiliului popular comunal, orașenesc sau municipal de către organul de gospodărire a apelor, competent.

Prevenirea și combaterea fenomenelor ce afectează mediul înconjurător, presupune și regularizarea cursurilor de apă. Pentru aceasta, comitetele executive ale consiliilor populare, municipale, orașenești și comunale în zonele în care albiile nu sînt amenajate, răspund de menținerea albiei în stare corespunzătoare, iau măsuri pentru efectuarea tuturor acestor lucrări. Efortul deosebit pentru conservarea și utilizarea rațională, cu eficacitate sporită a apelor, nu numai că este menit să apere și să valorifice mai bine o resursă naturală importantă în economia țării, dar va și conduce la o creștere pronunțată a produsului social și a venitului național al țării.

4. La 29 octombrie 1974 a fost adoptată Legea nr. 59 cu privire la fondul funciar. Potrivit art. 1 din lege, toate terenurile de pe teritoriul Republicii Socialiste România, indiferent de destinație, sau în proprietatea cui se află, constituie fondul funciar unic din Republica Socialistă România, avuție națională care trebuie folosită, protejată și ameliorată, în concordanță cu interesele întregului popor.

Faptul că, pămîntul, în condițiile legii, este un bun național face din protejarea și ameliorarea fondului funciar o îndatorire primordială a organelor puterii și administrației de stat, cărora le revin atribuții importante în acest sens.

Așfel, potrivit art. 46 din Legea nr. 59/1974 coroborat cu art. 12 din Legea nr. 57/1968 de organizare și funcționare a consiliilor populare, organele locale ale puterii de stat răspund de folosirea rațională și eficientă a fondului funciar, avînd obligația de a lua măsuri pentru ca toți deținătorii de terenuri să mențină, să protejeze și să întreprindă acțiuni de creșterea suprafeței agricole. Totodată, prin Legea nr. 59/1974, în vederea protejării fondului funciar, au fost instituite măsuri de ordin financiar, care prevăd taxe pentru terenuri agricole aflate în proprietate de stat ce se folosesc definitiv sau temporar în alte scopuri decît producția agricolă vegetală.

Obiectul taxabil, conform acestor dispoziții ale legii, privind fondul funciar, îl constituie terenurile proprietate de stat, utilizate de către unitățile economice socialiste pentru clădiri, alte construcții și spații necesare activităților lor economice, inclusiv pentru drumuri și căi ferate, precum și pentru sedii administrative, locuințe... și alte destinații neagricole.

Calculul și plata acestei taxe sînt urmărite de către organele financiare ale unităților administrativ-teritoriale cărora unitățile economice debitoare, sînt obligate să le trimită pentru fiecare an, o declarație despre terenurile taxabile pe care le folosesc și taxele datorate pentru aceste terenuri.

Tot în vederea protecției fondului funciar agricol în cazul utilizării unor terenuri agricole și forestiere aflate în proprietatea statului, pentru amplasarea unor investiții, a fost reglementată obligația financiară de plată a unor sume de bani stabilite prin tarife de deviz. Aceste sume de bani se calculează pe hectar de teren agricol, în creștere progresivă pe categorii de terenuri agricole și forestiere în funcție de calitatea și destinația anterioară a terenurilor.

5. Păstrarea și îmbunătățirea mediului înconjurător ca preocupare a organelor locale ale puterii și administrației de stat, are loc și prin sistematizarea teritoriului și localităților urbane și rurale. (Legea nr. 58/1974).

Importanța acțiunii de sistematizare este enunțată în principal de art. 1. „Sistematizarea are ca scop organizarea judicioasă a teritoriului țării, județelor și comunelor, a localităților urbane și rurale, zonarea funcțională privind modul de folosință a terenurilor, stabilirea regimului de înălțime, a densității construcțiilor, precum și a densității locuitorilor și spațiilor plantate și de agrement, echiparea cu dotări social-culturale, cu lucrări tehnico-edilitare și căi de comunicații și transport, păstrarea și îmbunătățirea mediului înconjurător, creșterea eficienței economice și sociale a investițiilor și îmbunătățirea continuă a condițiilor de muncă, de locuit și odihnă pentru întreaga populație.

Pentru realizarea acestor deziderate, pe lângă comitetele, respectiv birourile executive ale consiliilor populare județene, municipale, orașenești și comunale, funcționează comisii locale de sistematizare, avînd sarcina de a ana-

liza și aviza studiile și proiectele de sistematizare elaborate pentru teritoriul respectiv.

Comitetele, respectiv birourile executive ale consiliilor populare, sînt obligate să aplice întocmai prevederile documentațiilor de sistematizare, eliberarea autorizațiilor de construcții, instalații, demolări, înstrăinări, făcîndu-se cu respectarea normelor și documentațiilor de sistematizare.

Prevederi prin care se conferă competențe organelor locale ale puterii și administrației de stat în protejarea mediului ambiant se regăsesc și în alte acte normative. Este cazul Legii nr. 43/1975 referitoare la stabilirea normelor privind proiectarea, construirea și modernizarea drumurilor (B. Of. nr. 136 din 27 dec. 1975) care prevede printre altele că, în cazul în care la proiectarea terasamentelor sînt necesare surse suplimentare de pămînt, amplasamentul acestora se va face de comun acord cu comitetele sau birourile executive ale consiliilor populare, evitîndu-se degradarea terenurilor fertile; Legii gospodăriei comunale (Legea nr. 4/1981 în B. Of. nr. 48 din 9 iulie 1981) care referindu-se la exercitarea atribuțiilor ce revin consiliilor populare în domeniul gospodăriei comunale prevede că organele locale ale puterii de stat își întemeiază întreaga activitate pe întărirea continuă a legăturii cu cetățenii, stimulează inițiativa și participarea acestora la realizarea lucrărilor de drumuri, regularizarea de albie, consolidări de maluri, alimentări cu apă, canalizări, amenajări de zone verzi și locuri de agrement, la punerea în valoare a tuturor resurselor locale, precum și la alte lucrări care să contribuie la buna gospodărire și înfrumusețarea a localităților.

6. Prevederile cuprinse în fiecare act normativ nu rezolvă însă problema în ansamblu. În vederea îndeplinirii acestui deziderat a fost adoptată Legea nr. 9/1973 privind protecția mediului înconjurător (B. Of. nr. 91 din 23 iunie 1973), care reglementează unitar și sistematic întreaga activitate pe acest tărîm. Legea (9/1973) precizează că „pentru prevenirea și combaterea poluării mediului înconjurător în localitățile urbane și rurale și în cuprinsul teritoriului din jurul acestora, consiliile populare județene, municipale, orașenești și comunale vor lua următoarele măsuri: construirea de rețele de canalizare și stații pentru epurarea apelor uzate, treptat, în toate localitățile, îmbunătățirea sistemului de colectare, transport și neutralizare a deșeurilor și reziduurilor menajere și industriale, amenajarea de stații pentru recuperarea și valorificarea sau distrugerea acestora; dimensionarea, potrivit normelor legale în vigoare, precum și amplasarea grupată în ansamblurile de locuit, a terenurilor de sport, locurilor de joacă pentru copii, de agrement și a spațiilor verzi etc. Competențele conferite de Legea privind protecția mediului înconjurător comitetelor executive ale consiliilor populare județene, municipale, orașenești și comunale includ și măsuri pentru protejarea peisajului, îmbunătățirea calității aerului și de protecție împotriva zgomotului. În acest sens organele locale ale administrației de stat sînt abilitate a dispune devierea treptată a circulației de mare intensitate în afara zonelor populate, precum și a altor măsuri și lucrări pentru reducerea zgomotului produs de mijloacele de transport. Prevederile legii amintite avînd la bază, așa cum am arătat la începutul

acestor rînduri, concepția potrivit căreia „protecția mediului înconjurător este parte integrantă de importanță deosebită a activității generale de dezvoltare economico-socială, planificată a țării, în concordanță cu principiile fundamentale ale politicii partidului și statului privind construirea societății socialiste multilateral dezvoltate” impun adoptarea celor mai eficiente soluții în realizarea protecției mediului înconjurător. Se impune în acest sens ca în cadrul studiilor tehnico-economice privind investițiile, cheltuielile pentru prevenirea degradării mediului să facă parte integrantă din cheltuielile obligatorii pentru construirea obiectivului agricol, industrial, turistic. Studiarea din punct de vedere economic a problemelor protecției mediului înconjurător impune luarea în considerare a influențelor pe care activitățile umane le exercită asupra mediului natural. Practica arată că a lua măsuri din timp, a prevedea, costă mult mai puțin decît cheltuielile de reparare a ceea ce s-a pierdut prin degradarea mediului. Astfel în cap. 111 al Legii nr. 9/1973 sînt determinate sarcinile ce revin organelor centrale și locale ale administrației de stat, organizațiilor cooperatiste și altor organizații obștești care au în subordine unități economice și sociale a căror activitate poate dăuna mediului înconjurător. Sînt stipulate astfel pentru beneficiarii de investiții, obligativitatea asigurării mijloacelor materiale și financiare, pentru realizarea lucrărilor și măsurilor necesare protecției mediului înconjurător, precum și pentru urmărirea emisiilor de poluanți la sursă; luarea măsurilor ca personalul din subordinea organelor centrale și locale să-și însușească cunoștințele de protecție a mediului înconjurător în legătură cu activitățile pe care le desfășoară. Prin art. 44 din legea menționată se prevede expres răspunderea directă a conducerilor ministerelor și celorlalte organe centrale ale administrației de stat, cooperatiste și celorlalte organizații obștești, a conducerilor organizațiilor socialiste precum și a comitetelor executive ale consiliilor populare care au în subordine unități ce desfășoară activități economice și sociale, pentru respectarea prevederilor legale privind conservarea, folosirea rațională și regenerarea resurselor naturale, pentru echiparea unităților cu instalații în scopul reținerii și neutralizării poluanților, precum și pentru echiparea unităților cu instalații în scopul reținerii și neutralizării poluanților, precum și pentru asigurarea respectării celorlalte dispoziții legale privind protecția mediului înconjurător.

7. Sub același aspect, al problemei tratate în rîndurile de față, se înscriu și sarcinile Comitetelor executive ale consiliilor populare județene, municipale, orașenești și comunale, prevăzute în art. 57 a legii amintite.

Astfel, ele adoptă, în colaborare cu organele centrale de specialitate, măsurile ce se impun pentru protecția mediului înconjurător în raza administrativ-teritorială; controlează modul cum organizațiile socialiste îndeplinesc măsurile stabilite și folosesc fondurile de investiții, destinate protejării și îmbunătățirii calităților factorilor de mediu; adoptă măsurile ce se impun a fi luate în condițiile specifice, pentru protecția calității factorilor naturali și a celor creați prin activități umane ai mediului înconjurător din interiorul așezărilor omenești, și din jurul acestora.

tora; organizează și controlează aplicarea măsurilor de salubritate a orașelor și comunelor, de amenajare și întreținere a spațiilor verzi, a parcurilor, oglinzilor de apă, străzilor, drumurilor și pădurilor; analizează modul cum se aplică prevederile legale cu privire la protecția mediului înconjurător și raportează periodic consiliilor populare.

8. Coordonarea activității de protecție a mediului înconjurător de către organele legale ale puterii și administrației de stat. În vederea îndrumării și coordonării activității privind protecția mediului înconjurător pe raza teritorial-administrativă a județelor și a municipiului București, au fost înființate comisii pentru protecția mediului, subordonate Consiliului Național pentru Protecția Mediului înconjurător și comitetelor executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București.

Comisiile menționate sînt numite în sesiuni, prin hotărîrea Consiliului popular județean, respectiv al municipiului București.

Comisiile pentru protecția mediului înconjurător au în componență oameni de știință, cadre de cercetare, de proiectare și didactice, medici, ingineri și alți specialiști, a căror activitate este legată de problemele protecției mediului înconjurător, precum și cadre de conducere ale organelor și organizațiilor de stat, cooperatiste, și altor organizații obștești.

Comisia își desfășoară activitatea sub conducerea unui președinte, care este în același timp unul dintre vicepreședinții Consiliului popular județean, respectiv al municipiului București. Ele au în principal următoarele atribuții:

— Coordonează și îndrumă activitatea de protecție a mediului înconjurător pe raza administrativ-teritorială a județelor și a municipiului București; întocmesc cu sprijinul altor organe din unitatea administrativ-teritorială, studii cu privire la evoluția calității factorilor de mediu și fac propuneri de măsuri pe care le supun aprobării comitetului executiv al consiliului popular din unitatea administrativ-teritorială unde își desfășoară activitatea; examinează sub raportul protecției mediului înconjurător, planurile de sistematizare teritorială și a localităților urbane și rurale de pe cuprinsul unității administrativ-teritoriale și prezintă propuneri Comitetului executiv al consiliului popular județean și al municipiului București.

— Sprijină organizațiile socialiste din unitatea teritorial administrativă în determinarea cauzelor care duc la modificarea mediului înconjurător și în stabilirea soluțiilor pentru înlăturarea acestora; urmăresc și analizează modul în care organizațiile socialiste ce desfășoară activitatea pe raza teritorial administrativă a județelor și a municipiului București, realizează sarcinile ce le revin, cu privire la protecția mediului înconjurător.

Comisiile își desfășoară activitatea pe baza unui plan de muncă aprobat, de regulă, de Comitetul executiv sau Biroul permanent al consiliului popular județean sau al municipiului București.

Prezentăm, cu titlu de exemplu, Decizia nr. 241 din 12 martie 1979 a Biroului permanent al Comitetului exe-

cutiv al consiliului popular al municipiului București (B. Of. al C.P.M.B. nr. 1 — Ianuarie—aprilie 1979).

Prin amintita decizie, se aprobă programul de măsuri privind realizarea pe teritoriul municipiului București a sarcinilor stabilite de Biroul executiv al Comitetului pentru problemele consiliilor populare în legătură cu protecția mediului înconjurător și cu gospodărirea fondului funciar.

Stabilind măsuri, termene, unități executante, precum și organe de control, programul de măsuri prevede, printre altele, executarea corectă de către unitățile agricole a lucrărilor agro-fito-pedo-ameliorative și a celorlalte măsuri și lucrări de folosire rațională a pământului, identificarea tuturor instalațiilor de protecție a aerului și apelor din municipiul București; obligativitatea pentru unitățile noi și a celor care se extind de a-și prevedea instalații pentru recircularea apelor evacuate; organizarea în mai bune condiții a activității de colectare, sortare, depozitare și predare a deșeurilor rezultate din procesul de producție industrială și de construcții-montaj, din demolări ale construcțiilor vechi, organizarea de simpozioane și informări ale populației privind Legea nr. 9/1973 și importanța respectării normativelor și ordinelor apărute în baza legii privind protecția mediului înconjurător, în întreprinderi, organizații obștești, asociații de locatari ș.a.

Evident, măsurile adoptate constituie cadru necesar acțiunii dar reușita acestora depinde și de transpunerea corectă și îndeplinirea întocmai a respectivelor prevederi de către organele ce trebuie să aducă la îndeplinire prevederile deciziei amintite.

9. Ocrotirea mediului ambiant prin mijloace de drept. Adoptarea măsurilor de apărare împotriva faptelor care încalcă dispozițiile legale, amenință ori vatamă mediul ambiant, impune cerința ca în raport cu anumite criterii, aceste fapte să fie considerate uneori abateri, alteori contravenții sau chiar infracțiuni, în funcție de gradul de pericol social. În acest sens Legea nr. 9/1973 instituie pentru încălcarea prevederilor legale cu privire la protecția mediului înconjurător, răspunderea disciplinară, materială, civilă, contravențională sau penală, după caz.

Răspunderea, sub diferitele ei forme, este prevăzută de art. 73 din Legea privind protecția mediului înconjurător (Legea nr. 9/1973), art. 56 din legea apelor (Legea nr. 8/1974), art. 39 din legea sanitară-veterinară (Legea nr. 60/1974), art. 68 din Legea cu privire la fondul funciar (Legea nr. 59/1974), art. 38 din legea sistematizării teritoriului și localităților urbane și rurale (Legea nr. 58/1974), fără a epuiza toate actele normative prin care este instituită răspunderea pentru încălcarea dispozițiilor legale privind protecția mediului înconjurător. Fără a intra în detalii și fără a aborda toate formele răspunderii, considerăm, că, în lipsa unei reglementări precise privind cuantumul maxim al despăgubirilor, termenul de prescripție al dreptului la acțiune în repararea pagubei cauzată de fapta ilicită, se vor aplica prevederile clasice ale răspunderii civile pentru cazul cînd răspunderea intervine ca urmare a nerespectării prevederilor legale referitoare la protecția mediului înconjurător. Am arătat, în cuprinsul acestor rînduri, sarcinilor ce revin organelor locale și centrale ale administrației de stat, celelalte organe și orga-

nizații care au în subordine unități economice și sociale a căror activitate poate dăuna mediului înconjurător, precum și răspunderea acestora instituită expres de lege pentru prevenirea și combaterea poluării mediului ambiant. Ignorarea acestor obligații, încălcarea lor, generează răspunderea civilă a persoanei juridice, aflându-se astfel în fața unei răspunderi subiective, ceea ce presupune că pentru a fi angajată este necesar, ca pe lângă prejudiciu, faptă ilicită și raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, să se constate și culpa. Practica arată că în fața organelor arbitrale sau în fața instanțelor judecătorești cauzele soluționate de acestea scot în evidență faptul că „accidentele poluante” s-au produs din culpa unităților pifite care nu au luat sau nu au respectat măsurile impuse de lege pentru prevenirea poluării mediului înconjurător, datorită pasivității sau neglijenței persoanelor fizice care aveau obligații precise stabilite prin lege. Astfel, s-a stabilit că distrugerea unei familii de albine s-a datorat culpei unității care a efectuat stropirea cu substanțe chimice, fără a anunța, în prealabil, pe proprietarii stupilor de albine să le deplaseze în alt loc așa cum avea obligația potrivit instrucțiunilor date de organul de resort. Sumele acordate cu titlu de despăgubiri civile proprietarilor stupilor respectivi au fost ulterior imputate, în cadrul răspunderii materiale, persoanelor vinovate de neîndeplinirea sarcinilor de serviciu arătate (S. Lungu, Răspunderea civilă în cazul poluării mediului înconjurător, în R.R.D. nr. 3/1978, pag. 28).

Răspundere contravențională. Atât legea cadru cu privire la protecția mediului înconjurător cât și alte acte normative privitoare la factorii de mediu (apă, aer, fond funciar, faună etc.) cuprind prevederi referitoare la răspunderea contravențională. Amintim în acest sens încălcarea, de către organizațiile socialiste producătoare de motoare cu ardere internă a obligației de garanți că, în condițiile și pe durata de exploatare ce le vor stabili și aduce la cunoștință beneficiarilor, motoarele vor funcționa corespunzător normelor privind protecția mediului înconjurător; încălcarea de către posesorii de terenuri — indiferent de titlu a obligației de a efectua lucrări stabilite de organele de specialitate, de prevenire și combatere a eroziunii, încălcarea de către persoanele fizice sau juridice a obligației de a nu fi luat măsuri pentru combaterea agenților poluanți, toxici, microbieni sau de altă natură care pot determina perturbări directe sau indirecte asupra dezvoltării normale a faunei. Contravențiile amintite se sancționează cu amendă de la 1 000 la 3 000 lei, iar altele al căror grad de pericol social e mai mare, cu un quantum mai ridicat. Dintre acestea din urmă menționăm contravențiile împotriva regimului legal referitor la folosirea pădurilor și terenurilor afectate fondului forestier care, conform art. 39 lit. a din Codul silvic sînt sancționate cu amendă de la 5 000 la 50 000 lei, atunci cînd sînt săvîrșite de unități socialiste și cu amendă de la 5 000 la 10 000 lei dacă faptele sînt săvîrșite de persoane fizice.

Contravențiile pentru încălcarea dispozițiilor legale privind protecția mediului înconjurător, se constată de personalul de specialitate anume imputernicit al organelor centrale care au, potrivit legii, sarcini de control în do-

meniuul protecției mediului înconjurător, al comitetelor executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București, de primari, precum și de ofițerii și subofițerii de miliție. În măsura în care actele normative care conțin sancțiuni contravenționale pentru nerespectarea dispozițiilor legale privind protecția mediului nu dispun astfel, contravențiilor din această categorie le sînt aplicabile dispozițiile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor.

Nevoile crescînde ale industriei, energeticii, agriculturii, transportului și populației au dus la deteriorări asupra naturii, au declanșat semnalul asupra pericolului în care se află mediul înconjurător. Ca atare, problemele industriale, agricole, de transport, turistice sînt abordate acum și din punct de vedere ecologic, ceea ce reprezintă garanția rezolvării eficiente a aspectelor privind protecția mediului natural. Reglementări există. Rămîne să le respectăm, să le aplicăm întocmai, în vederea unei eficiențe economice sporite, a creșterii calității vieții, prin asigurarea unui mediu înconjurător curat și sănătos.

Ilie VASILE

Drept agrar

DOBÎNDIREA ȘI INSTRĂINAREA BUNURILOR AGRICOLE

În literatura juridică expresia „bun” este folosită într-un dublu sens. În sens larg prin bun înțelegîndu-se atît lucrurile cît și drepturile privitoare la acele lucruri, iar, în sens restrîns, prin „bun” înțelegîndu-se numai lucrurile asupra cărora pot exista drepturi patrimoniale. Din multitudinea enunțurilor apărute în literatura de specialitate, ce tind să definească cît mai complet noțiunea de „bun” ne-am oprit asupra a ceea ce autorii consideră ca fiind „acele valori economice care sînt utile pentru satisfacerea nevoilor materiale și spirituale ale omului și sînt susceptibile de apropiere sub forma drepturilor patrimoniale. (Aurel Pop și Gh. Beleiu, Drept civil. Universitatea din București, 1976, p. 184).

În legi sînt precizate bunurile și categoriile de bunuri care formează obiectul dreptului de proprietate de stat, cooperatistă, personală și particulară. Astfel conform art. 9 din Constituție, casa de locuit și construcțiile gospodărești anexe, terenul pe care aceasta se află, precum și, potrivit Statutului cooperativelor agricole de producție, animalele de producție și inventarul agricol mărunt, constituie proprietatea personală a țăranilor cooperatori. De asemenea, prin art. 11 din Constituție statul garantează țăranilor care nu se pot asocia în cooperative agricole de producție, proprietatea asupra pămîntului pe care îl lucrează ei înșiși și familiile lor, asupra uneltelor folosite în acest scop, ca și proprietatea asupra animalelor de muncă și producție. În sfîrșit, art. 36 din Constituție prevede că „Dreptul de proprietate personală este ocrotit de lege”.

Pot constitui obiect al dreptului de proprietate personală veniturile și economiile provenite din muncă, casa

de locuit, gospodăria de pe lângă ea și terenul pe care ele se află, precum și bunurile de uz și confort personal.

Trebuie arătat că anumite bunuri nu pot forma obiectul decât al dreptului de proprietate socialistă, de stat (vezi art. 7 din Constituție). Sînt bunurile așa-zise „scoase” din circuitul civil. În ceea ce privește bunurile care „sînt” în circuitul civil trebuie să distingem între cele care au o circulație neîngrădită, oricine putîndu-le dobîndi sau înstrăina, fără nici un fel de restricții și bunurile în legătură cu care pot încheia acte civile de înstrăinare numai anumite subiecte de drept civil, sau numai în anumite condiții. Avem în vedere, pe lângă alte categorii de bunuri, unele bunuri destinate comerțului interior care, potrivit Legii nr. 3/1972 cu privire la activitatea de comerț interior, nu pot forma obiectul comerțului particular, terenurile agricole cu și fără construcții al căror regim de circulație, este reglementat prin legile nr. 58 și 59/1974. Asupra acestora din urmă ne vom opri în rîndurile de față.

TERENURI

Regimul circulației terenurilor, obiect al dreptului de proprietate individuală prezintă unele diferențieri, în raport de anumite situații. Astfel unele reglementări au o aplicație generală, altele vizează situația cînd proprietarul este un membru cooperativ al unei cooperative agricole de producție, altele cînd obiectul dreptului de proprietate îl constituie un teren agricol.

Legiuitorul a stabilit prin acte normative anumite condiții și formalități speciale pentru înstrăinarea prin acte între vii, a bunurilor imobiliare, urmîrind astfel altă ocrotirea unor interese sociale prin stăvilirea fărâmițării excesive a speculei cu terenuri, cît și ocrotirea intereselor părților contractante, prin asigurarea deplinei certitudini și eficiențe juridice a dobîndirii, de către oamenii muncii, a unor asemenea bunuri.

Astfel, prin Decretul nr. 151 din 10 iunie 1950 (în prezent abrogat prin Legea nr. 59/1974) s-a stabilit că înstrăinarea bunurilor rurale constînd din terenuri arabile, pășuni, fînețe, se poate face, sub sancțiunea nulității absolute, numai printr-un înscris autentic și pe baza unei autorizații prealabile eliberate de organele anume prevăzute în Decret, în raport cu situația terenului.

Tot astfel prin Decretul nr. 22 din 6 septembrie 1950 (abrogat și înlocuit prin Decretul nr. 144/1958) s-a instituit, tot sub sancțiunea nulității absolute, obligativitatea ca orice înstrăinare sau împărțea, prin acte între vii, a unor terenuri, cu sau fără construcții, proprietate particulară, situată pe teritoriul orașelor sau a altor localități prevăzute de lege, să fie încheiate numai în forma autentică și numai pe baza unei autorizații prealabile date de consiliul popular competent.

În actuala etapă, în condițiile societății socialiste multilateral dezvoltate, o problemă de importanță vitală este aceea a valorificării cît mai înalte a resurselor materiale de care dispune economia noastră.

Necesitatea asigurării unei gospodării unitare și eficiente a fondului funciar, a determinat apariția a două legi, avînd caracter de legi cadru, cu privire la fondul funciar. Am numit astfel, Legea nr. 58/1974 privind sis-

tematizarea teritoriului și localităților urbane și rurale, (Buletin Oficial nr. 135 din 1 noiembrie 1974) și Legea nr. 59/1974 cu privire la fondul funciar (Buletin Oficial 136 din 5 noiembrie 1974).

În funcție de destinațiile lor, terenurile proprietatea persoanelor fizice pot fi situate în interiorul perimetrului construitibil a localităților urbane sau rurale, sau, după caz în afara acestui perimetru, avînd un regim de circulație deosebit în ceea ce privește înstrăinarea sau împărțea lor.

Indiferent însă de locul situării terenului, acestea nu pot fi dobîndite de către persoane fizice decât prin moștenire legală, fiind interzisă înstrăinarea sau dobîndirea de terenuri prin orice fel de acte juridice. Astfel, art. 30 alin. 1 din Legea nr. 58/1974 precizează că „dobîndirea terenurilor cuprinse în perimetrul construitibil a localităților urbane și rurale se poate face numai prin moștenire legală, fiind interzisă înstrăinarea sau dobîndirea prin acte juridice a acestor terenuri”. În cadrul regimului de circulație a terenurilor, legile nr. 58 și 59/1974 prevăd că împărțea acestora cu sau fără construcții, între moștenitori, poate avea loc numai prin act autentic, numai în baza autorizației eliberate de organele competente. Alături de actele normative menționate, Decretul nr. 233/1974 privind reglementarea situației unor bunuri prevede obligativitatea domiciliului în țară, pentru ca un teren ori o construcție să fie în proprietatea unei persoane fizice. Astfel persoanele care au făcut cerere de plecare definitivă din țară sînt obligate să înstrăineze pînă la data plecării, construcțiile aflate în proprietatea lor. Înstrăinarea acestora se va face către stat care va prelua aceste bunuri, fostul proprietar urmînd a fi despăgubit potrivit normelor stabilite prin D.C.S. nr. 467/1979. De asemenea, construcțiile aparținînd unor persoane care au plecat în mod fraudulos din țară sau nu s-au înapoiat la expirarea termenului prevăzut, trec fără plată în proprietatea statului. Terenurile aferente acestor construcții ca și terenurile de orice fel aparținînd persoanelor care se încadrează în una din situațiile prezentate, trec fără plată în proprietatea statului. Preluarea sau trecerea lor în proprietatea statului se face prin decizia Comitetelor executive ale consiliilor populare județene, respectiv la municipiului București, în a cărei rază teritorială sînt situate bunurile.

În ceea ce privește construcțiile, principiul este că o persoană fizică poate avea în proprietate o singură casă de locuit pentru ea și familia sa, înțelegîndu-se prin familie conform art. 5 alin. 2 din Legea nr. 4/1973, soțul, soția și copiii minori. Cetățenii care dobîndesc o a doua locuință prin moștenire, donație, căsătorie etc. sînt obligați să înstrăineze una dintre acestea în termen de un an de la dobîndire.

În situația dobîndirii locuinței prin contract de vânzare-cumpărare momentul dobîndirii celei de-a doua locuințe îi va constitui data autentificării acestuia de către notariatul de stat. Legea nu interzice persoanelor care au locuință proprietate să cumpere un alt spațiu locativ (apartament), impunînd numai obligația înstrăinării uneia din ele în termenul prevăzut de lege. Evident însă că dobîndirea unei a doua proprietăți trebuie să fie justificată de un interes legitim (o locuință mai corespunzătoare)

toare din punct de vedere al confortului, mutarea în altă localitate). Precizăm acest lucru deoarece art. 6 din Legea 4/1973 prevede că „construirea sau cumpărarea de locuințe de către cetățeni în scopul revinzării ori închirierii este interzisă”. Se are desigur în vedere acele situații care duc la prezumția unei dobândiri în scopuri ilicite caz în care contractul de vânzare-cumpărare va fi lovit de nulitate absolută.

În practica judecătorească s-a admis că obligativitatea înstrăinării în termenul prevăzut de lege nu operează, cînd o persoană nu dobîndește o a doua locuință, ci numai un drept de proprietate indiviză cu privire la un asemenea bun.

Prin înstrăinarea locuinței terenul aferent acesteia trece în proprietatea statului cu plata unei despăgubiri calculate conform actului normativ menționat, dobînditorul urmînd a primi, din partea statului în folosință pe toată durata construcției, terenul necesar în limitele prevăzute de anexa 4 la H.C.M. nr. 880/1973 dată în aplicarea Legii nr. 4/1973, cu plata unei taxe anuale calculată în condițiile prevăzute de art. 43 din Legea nr. 4/1973.

Regimul juridic al bunurilor din gospodăria personală a țaranului cooperativ. În cadrul gospodăriei personale de țărani cooperativi distingem după regimul lor juridic două categorii de bunuri; a) care le dețin cu titlu de proprietate și b) asupra cărora au un drept de folosință.

În categoria bunurilor deținute cu titlu de proprietate intră casa de locuit și construcțiile gospodărești anexe, terenul pe care acestea se află, precum și potrivit Statutului cooperativelor agricole de producție (adoptat prin D.C.S. nr. 346/1977) inventarul agricol mărunt, animalele de producție, veniturile și economiile realizate prin muncă, producția de pe lotul atribuit în folosință. Terenul pe care se află casa de locuit și construcțiile gospodărești anexe, precum și curtea, nu poate depăși suprafața de 230 mp. Dacă suprafața ocupată efectiv depășește 230 mp. diferența se include în lotul atribuit în folosință, cînd cooperativului i se atribuie un asemenea lot de către adunarea generală.

În art. 6 din Statutul C.A.P. se prevede că adunarea generală poate da în proprietate personală, cu plată, locuri de casă în suprafața de cel mult 230 mp din terenuri proprietatea cooperativei agricole, situate în perimetrul delimitat de planul de sistematizare a localității respective, membrilor cooperativelor și persoanelor încadrate de aceasta cu contract de muncă pe durată nedeterminată, care doresc să-și construiască o locuință și care nu au loc de casă în proprietate personală. În aceleași condiții se pot atribui locuri de casă specialiștilor și mecanizatorilor care lucrează în cooperativă și doresc să se stabilească în localitatea respectivă.

Articolele nr. 5 și 6 din Statutul C.A.P. care conțin reglementările amintite referitoare la terenuri și-au găsit formularea actuală în urma modificărilor textelor corespunzătoare adoptate în 1972, prin Hotărîrea nr. 6 din 13 februarie 1976 a Consiliului U.N.C.A.P. care a luat în dezbateră necesitatea realizării unei depline concordanțe între actele normative existente și dispozițiile legilor nr. 58 și 59/1974.

O primă subliniere care se impune este regimul derogatoriu al dobîndirii terenurilor prevăzute de legile amintite. Potrivit art. 30 alin. 1 din Legea nr. 58/1974 și art. 44 din Legea nr. 59/1974 dobîndirea terenurilor cuprinse în perimetrul constructibil al localităților urbane și rurale ori al celor agricole se poate face numai prin moștenire legală fiind interzisă înstrăinarea sau dobîndirea prin acte juridice a acestor terenuri. S-a admis astfel în favoarea membrilor cooperativelor agricole de producție și a altor persoane stipulate în art. 6 din Statut o derogare importantă, aceștia putînd dobîndi astfel, în proprietate de la cooperativa agricolă de producție unde-și desfășoară activitatea, terenuri pentru construirea de locuințe proprietate personală. Această prevedere statutară derogatorie de la regula generală prin care terenurile au fost scoase din circuitul civil își găsește fundamentarea juridică în art. 73 alin. 3 din Legea nr. 59/1974, potrivit căreia regimul circulației terenurilor proprietatea unităților socialiste este reglementat prin prevederi legale speciale.

Articolul 5 alin. 3 din Statut prevede: terenurile — cu excepția celor pe care se află casa de locuit, construcțiile gospodărești anexe și curtea, în suprafața de cel mult 230 mp. — dobîndite prin moștenire legală, trec în proprietatea cooperativei. Din analiza textului, rezultă că, în situația în care un membru al unei cooperative agricole de producție dobîndește, prin moștenire legală, un teren, fără ca pe el să se găsească o casă de locuit, terenul trece în proprietatea cooperativei. Neexistînd o distincție după cum sînt situate, în sau în afara perimetrului constructibil, înseamnă că ele trec în proprietatea cooperativei indiferent de locul situării terenului dobîndit ca atare. În literatura juridică s-a exprimat opinia potrivit căreia membrului cooperativ care moștenește un teren în perimetrul constructibil al localității și nu are o casă de locuit în proprietate, dar dorește să și-o construiască, să i se dea posibilitatea să-și rețină în proprietate o suprafață de pînă la 230 mp, pe care, potrivit schițelor de sistematizare a localității respective, să construiască o locuință proprietate personală. (În acest sens, Liviu Pop, Cu privire la regimul juridic al terenurilor proprietatea membrilor cooperativelor agricole de producție, în R.R.D. nr. 8/1979, pag. 19).

Preluarea sau împărțea terenului agricol moștenit. Așa cum s-a arătat dobîndirea de terenuri agricole se poate face potrivit art. 44 din Legea nr. 59/1974 numai prin moștenire legală fiind interzisă înstrăinarea sau dobîndirea lor prin acte juridice. Moștenitorul, sau după caz, moștenitorii, sînt obligați, în scopul asigurării cultivării raționale a terenului moștenit, să asigure continuitatea cultivării acestuia, scop în care trebuie să aibă sau să-și însușească cunoștințele agricole necesare. În cazul în care nici unul dintre moștenitori nu întrunește condițiile prevăzute de lege, terenurile trec în folosința unei organizații socialiste, iar dacă timp de 2 ani moștenitorii nu cer restituirea folosinței lor, de la aceste organizații, dovînd că pot să asigure continuitatea cultivării terenurilor, acestea devin proprietate de stat.

Instrumentul de control al îndeplinirii acestor condiții este autorizația de preluare a terenurilor agricole care se eliberează, potrivit art. 46 din Legea nr. 59/1974 de către

comitetele (birourile) executive ale consiliilor populare, când terenul moștenit se află în perimetrul construibil și de comitetele executive ale consiliilor populare județene, respectiv al municipiului București, cu avizul organului agricol competent, când terenul este situat în afara perimetrului construibil.

Actul normativ care dezvoltă prevederile art. 44—46, din Legea fondului funciar este Ord. nr. 11 din 21 ianuarie 1975 al Ministerului Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor, prin care se aprobă Instrucțiunile cu privire la modul și condițiile de obținere a autorizațiilor de preluare și împărțea la terenurilor agricole dobândite prin moștenire. (Buletinul Oficial nr. 19 din 13 sept. 1975).

Astfel, în cazul autorizării de către organele locale ale administrației de stat menționate, când terenul revine unuia sau mai multor moștenitori, se eliberează autorizația de preluare, iar când terenul urmează a fi împărțit între mai multe moștenitori, se va elibera o autorizație de împărțea. Pentru ca autorizația de preluare sau de împărțea solicitată de ei îndreptățiți să fie eliberată, trebuie, în conformitate cu pct. 4 din Ord. 11/1975 îndeplinite cumulativ următoarele condiții: moștenitorii să asigure prin muncă proprie, a lor și a membrilor familiei cu care duc gospodărie în comun executarea anuală, potrivit regulilor agrotehnice stabilite de organele agricole, a lucrărilor agricole pe terenurile dobândite; să fi urmat o formă de învățămînt agricolă sau să posede cunoștințe agricole, dobândite în urma unor practici, fiind cunoscut de localnici că efectuează lucrări agricole, situație consemnată ca atare într-o dovadă în acest sens, eliberată de consiliul popular al localității unde domiciliază; să nu posede mai dinainte teren agricol de teren mai mare decît poate fi lucrată de dobînditori împreună cu membrii familiei sale.

De asemenea, se poate elibera autorizația de prelucrare sau împărțea la terenurilor agricole și persoanelor încadrate în muncă precum și pensionarilor care au cunoștințe agricole corespunzătoare și care asigură continuitatea muncilor agricole împreună cu membrii familiilor lor, fără a întrebuița brațe de muncă străine sau muncă salariată, ei trebuind a fi recunoscuți de organele locale ale administrației de stat că se ocupă în timpul liber cu muncile agricole. Autorizația de preluare sau împărțea poate fi atribuită și persoanelor cu o incapacitate totală sau parțială de muncă, sub condiția ajutorării acestora la muncile agricole, de membrii familiei cu care gospodăresc în comun.

O situație aparte, o au minorii care au moștenit terenurile în sensul că ei vor putea deține pînă la expirarea termenului prevăzut de lege, pentru obținerea autorizației, cu condiția ca aceste terenuri să fie lucrate de un membru de familie sau de tutore, autorizat în acest scop de comitetul (biroul) executiv al consiliului popular municipal, orășenesc sau comunal.

În cele ce urmează, vom încerca să relevăm cîteva din aspectele generate de îndeplinirea cumulativă a condițiilor necesare eliberării autorizației de prelucrare sau de împărțea, enunțate mai înainte.

Cerința ca moștenitorul să aibă sau să-și însușească cunoștințele agricole corespunzătoare privește „aptitudinea” moștenitorului chemat la succesiune de a dobîndi

teren agricol și, ca atare, constituie o cerință distinctă — aceea de a avea capacitate succesorală de a dobîndi un teren agricol — ce se adaugă la celelalte cerințe prevăzute de art. 653—655 Cod civil (persoana să existe sau cel puțin să fie concepută la data deschiderii succesiunii, să aibă vocație succesorală și să nu fie nedemnă) pentru ca să poată moșteni un teren agricol. Particularitățile reglementării constau în aceea că legea acordă un termen de 2 ani socotit de la data deschiderii succesiunii, termen ce, în cazul moștenitorului minor, curge de la data cînd el a devenit major, pentru ca el, însușindu-și cunoștințele agricole corespunzătoare, să poată să dobîndească ulterior deschiderii succesiunii, capacitatea de a moșteni terenul agricol.

Acordarea acestui termen care, uneori în cazul moștenitorilor minori poate să fie, aproape de 20 de ani, crează dificultăți în cursul dezbaterii succesorală, a drepturilor succesorală convenite moștenitorilor în vederea eliberării certificatului de moștenitor. În literatura juridică de specialitate s-a arătat, pe drept cuvînt, că prevederile legii cu privire la regimul circulației terenurilor agricole au creat o situație nouă, neprevăzută de Decretul nr. 40/1953, privind procedura succesorală, cu modificările ulterioare, și ca atare, acest decret trebuie considerat implicit modificat, opiniindu-se ca în cazul în care, în masa succesorală se află teren agricol, iar la data deschiderii succesiunii nu se poate stabili care anume moștenitori vor putea avea capacitatea de a moșteni terenul agricol, ar fi indicat ca Notariatul de stat să procedeze la o dezbaterie parțială a succesiunii eliberînd certificatul de moștenitor. (Traian Ionașcu și Salvator Brădeanu, Drepturile reale principale în R.S.R., Editura Academiei, Buc. 1978, p. 152).

Aspecte mai dificile apar și în legătură cu dovada eliberată de consiliul popular al localității unde domiciliază moștenitorul, în care trebuie să se precizeze dacă solicitantul posedă cunoștințe agricole dobîndite în urma unei practici, fiind cunoscut de localnici că efectuează munci agricole... Situația nu comportă discuții atunci cînd domiciliul moștenitorului este în aceeași localitate cu terenul moștenit ce se solicită a fi preluat ori împărțit, organul local al administrației de stat putînd elibera o asemenea dovadă fără teama că ar putea greși. Mai dificilă apare eliberarea unei astfel de dovezi în situația în care terenul agricol moștenit a cărei preluare sau împărțea se cere e situat într-o localitate, iar moștenitorul, sau moștenitorii în alta. Dacă se pleacă de la ideea că autorizația de preluare are caracterul unei măsuri economice administrative dictată de interesul general al asigurării valorificării optime a acestor terenuri, cu atît mai mult eliberarea de către organul local al administrației de stat competent — în cazul cînd moștenitorul nu domiciliază în localitatea unde se află situat terenul — este supusă formalismului, organul competent după lege, neavînd puțința unei informări exacte a situațiilor consemnate în dovadă. Considerăm că textul pct. 4 lit. b din Instrucțiunile aprobate prin Ordinul nr. 11/1975 ar putea fi îmbunătățit în sensul prevederii unei competențe alternative a organului local al administrației de stat competent a elibera o astfel de dovadă (cons. popular al localității unde domiciliază solicitantul sau, al locului unde se află situat terenul). În acest din urmă caz organul local competent cu-

noșcînd mai bine situația lucrării ori nelucrării pămîntului poate cere, în cazul nesocotirii prevederilor art. 13 alin. 1 din Legea nr. 59/1974 (obligativitatea deținătorilor de terenuri agricole de a lucra și cultiva întreaga suprafață de teren) să facă aplicarea art. 71 din aceeași lege, prin propunerea făcută Comitetului executiv al Consiliului popular județean, respectiv al municipiului București, de a atribui în folosință terenul în cauză unei unități agricole socialiste, pînă la încetarea stării care a generat acest fapt, dacă se constată că sînt asigurate condițiile necesare pentru cultivarea lui de către moștenitori în condițiile legii.

Cererea de obținere a autorizației va trebui să cuprindă numele și domiciliul dobînditorului, locul unde este situat terenul pentru care se cere autorizația cu mențiunea că se află în perimetrul constructibil al localității ori în afara acestuia și va fi însoțită de următoarele acte: dovezi cu privire la proprietatea terenului, adeverință de la consiliul popular municipal, orășenesc ori comunal — după caz — din care să rezulte: domiciliul solicitatorului, îndeletnicirea de bază, nr. membrilor de familie și averea totală ce posedă împreună cu membrii familiei, pe categorii de folosință, și separat suprafața terenului moștenit, copie legalizată de procesul verbal de deschidere sau dezbateri a succesiunii.

Cererea de autorizare pentru împărțea terenurilor agricole pe lingă elementele arătate va fi însoțită, în afara elementelor menționate și de o copie legalizată de pe încheierea de admitere în principiu a împărțelii, un exemplar din proiectul din schița de plan a împărțelii terenurilor agricole, legalizat de notariatul de stat. În cazul cînd împărțea se face prin buna înțelegere, sau copie legalizată de pe raportul de expertiză și schița de plan, privind formarea loturilor individuale, în cazul cînd împărțea se face pe cale judecătorească.

În toate cazurile însă împărțea terenurilor agricole este supusă obligației legale de autorizare prealabilă emisă de organul local al administrației de stat competent.

Cererea de autorizare a preluării sau împărțelii se depune de cei îndreptățiți la Direcția generală pentru agricultură, industrie alimentară și ape, respectiv Inspectoratul agrozooveterinar al municipiului București pentru terenurile agricole situate în afara perimetrului constructibil al localităților și, la consiliile populare comunale, orășenești sau municipale cînd terenul se află în perimetrul constructibil al localității. Dacă nici unul dintre moștenitori nu îndeplinesc condițiile pentru a obține autorizația, terenurile vor fi preluate în folosință organizațiilor socialiste, ce vor fi desemnate de Comitetele executive ale consiliilor populare județene, respectiv al municipiului București, după caz.

Timp de doi ani terenurile agricole ce au fost date în folosință organizațiilor socialiste pot fi restituite moștenitorilor legali — la cerere — tot de către organele locale ale administrației de stat amintite, dacă aceștia fao dovadă că, între timp, îndeplinesc condițiile legale pentru obținerea autorizației de preluare sau de împărțea. În caz contrar la împlinirea termenului de doi ani, terenu-

rile trec în proprietatea statului. Termenul de doi ani, în care moștenitorii pot cere restituirea terenurilor din folosința organizațiilor socialiste desemnate de organele competente considerăm că trebuie socotit din momentul din care s-a luat măsura lipșirii moștenitorilor socotiți a nu fi îndeplinite condițiile de preluare sau de împărțea prevăzute de lege.

LOTUL DE PĂMÎNT DEȚINUT CU TITLUL DE FOLOSINȚĂ

Din terenul agricol, proprietatea cooperativei, adunarea generală poate atribui anual, lot în folosință fiecărei persoane care: este cooperador și a realizat în anul anterior volumul de muncă stabilit, în perioadele de timp și potrivit cerințelor producției; este cooperador și lucrează cu aprobarea adunării generale, în asociațiile economice intercooperatiste la care cooperativa s-a asociat; este cooperador încadrat permanent cu aprobarea adunării generale a cooperativei agricole de producție, la întreprinderea agricolă de stat și lucrează direct în sectoarele de producție ale acestei unități. Același drept îl au și mecanizatorii, specialiștii, agricoli care lucrează în cooperativa agricolă și locuiesc în localitatea în care își are sediul cooperativa.

Deși acordarea în folosință personală a unui lot de pămînt este condiționată de calitatea de cooperador și de participarea efectivă la muncă, cu aprobarea adunării generale se pot atribui loturi în folosință și unor familii cu situații deosebite (incapacitate de muncă, femei cu mulți copii etc.). De asemenea, cooperadorii care ies la pensie păstrează, conform art. 4, alin. 6, din Statut, dreptul de folosință asupra lotului pe care l-au deținut la data pensionării. În situația în care, prin atribuirea loturilor de pămînt în folosință, s-ar diminua suprafața agricolă de folosință obștească, precum și atunci cînd urmează a se atribui loturi de pămînt în folosință personală de peste 15 ari, se va cere, în prealabil aprobarea Uniunii județene a C.A.P.

Mărimea lotului de pămînt ce se acordă în folosință va fi suprafața echivalentă cu pînă la 15 ari, teren arabil, în raport cu categoria de folosință a terenului și de clasa de fertilitate naturală a solului. În zonele viticole, în cazul în care lotul de pămînt atribuit în folosință, este plantat cu vie, pînă la 5 ari nu se va calcula prin echivalare cu teren arabil. O situație aparte o au cooperadorii din cooperativele agricole de producție situate în zone de deal, sau munte, caz în care adunarea generală poate atribui loturi în folosință personală și peste 15 ari, condiția fiind aceea a situării terenurilor respective în pante nemecanizabile, cu fertilitate scăzută, prezentînd dificultăți pentru cooperativă de a le exploata.

Lotul de pămînt va fi folosit numai pentru producția agricolă și va fi lucrat de către titularul său personal sau ajutat de membrii familiei neputînd fi transmis în nici un mod altor persoane, totodată schimbarea modului de folosință agricolă a terenului atrăgînd pierderea dreptului de folosire a lotului.

CASA DE LOCUIT, PROPRIETATEA ȚĂRANULUI
COOPERATOR

Art. 5, din Statut, referindu-se la proprietatea personală a țăranilor cooperatori, include alături de animale de producție, inventarul agricol mărunț, producția obținută de pe lotul atribuit în folosință și casa de locuit, precum și construcțiile gospodărești anexă.

Astfel, persoanele fizice, inclusiv membrii cooperatori pot avea în proprietate personală o singură locuință pentru ei și familiile lor. Familia, conform art. 5, alin. ultim din Statut, este constituită din soț, soție, împreună cu copiii lor necăsătoriți, existând în acest fel o neconcordanță cu membrii de familie prevăzuți de Legea nr. 4/1973, care se referă numai la soț, soție și copii minori. Întrucât Legea nr. 4/1973, privind dezvoltarea construcției de locuințe și vânzare de locuințe din fondul de Stat către populație (republicată în Buletinul Oficial nr. 121 din 31 dec. 1980), este o lege specială, distingându-se prin reglementarea amănunțită a materiei, considerăm că neconcordanța se rezolvă în sensul celor prevăzute de art. 5, alin. 2, din Legea nr. 4/1973, cu privire la membrii de familie.

Membru cooperator, sau alt membru al familiei sale care dobândește o a doua locuință prin moștenire, donație, ca urmare a căsătoriei sau pe alte căi, este obligat să înstrăineze una dintre acestea, în termen de un an de la dobândire. Se aplică în asemenea caz, în lipsa unei reglementări speciale prevederile cuprinse în art. 52, din Legea nr. 4/1973 și art. 30, din Legea nr. 58/1974. Cum însă construcția nu se poate detașa de terenul pe care ea se află, cooperativa va trebui să acorde dobânditorului construcției folosința terenului necesar, pe durata existenței construcției în limitele prevăzute de art. 8 și 17 din Legea nr. 58/1974, cu plata unei taxe anuale. Dacă dobânditorul are calitatea de membru al aceleiași cooperative, sau este o persoană făcând parte din una din categoriile prevăzute în art. 6 din Statut, cooperativa va putea înstrăina terenul pe care se află construcția în condițiile prevăzute în acel articol. În literatura juridică s-a exprimat opinia — pe care nu o împărtășim — conform căreia cooperatorii care dobândesc o a doua locuință prin moștenire, donație, căsătorie etc., sînt obligați să-l înstrăineze în termenul hotărît de adunarea generală a cooperativei care, nu va putea însă să stabilească un termen mai mare de un an, conform art. 52, din Legea nr. 4/1973.

Prevederile constituționale privitor la proprietatea personală a cooperatorului, membru al cooperativei agricole de producție, urmează a fi alăturate dispozițiilor cuprinse în art. 5, care delimitează sfera bunurilor ce pot forma obiectul dreptului de proprietate personală a membrilor cooperatori. În afara bunurilor menționate (casă de locuit, construcții gospodărești anexă, terenul pe care se află acestea), mai constituie proprietatea membrului cooperator, animale de producție și inventarul agricol mărunț, producția obținută de pe lotul atribuit în folosință. Cooperatorii pot avea în proprietate personală pe familie pînă la 3 bovine de producție, 15 oi sau capre și un număr nelimitat de porci, păsări, iepuri de casă și stupi de albine. Adunarea generală poate aproba ca, în funcție de condi-

țiile și posibilitățile locale, cooperatorii să dețină, pe familie, un număr mai mare din animalele menționate.

Membrii cooperativelor agricole de producție și producătorii agricoli individuali pot să vîndă în condițiile legii, produsele proprii în piețe, țirguri, oboare sau în alte locuri de desfacere, anume stabilite.

Vînzarea produselor agricole este permisă membrilor cooperativelor agricole de producție, precum și producătorilor agricoli individuali, numai la baza certificatului de producător agricol eliberat de Comitetul (Biroul) Executiv al Consiliului popular municipal, orașenesc, ori comunal din raza căruia domiciliază.

V. ILIE

Contravenții

COMPETENȚA PRIMARILOR DE A SOLUȚIONA
CONTESTAȚIILE FORMULATE ÎMPOTRIVA
PROCESELOR VERBALE DE CONSTATARE
ȘI SANȚIONARE A UNOR CONTRAVENȚII

În conformitate cu prevederile art. 32 litera „b” din Legea nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, primarii comunelor, orașelor, municipiilor și sectoarelor municipiului București sînt investiți cu competența de a soluționa plîngerile formulate împotriva proceselor — verbale prin care se aplică sancțiuni contravenționale pentru fapte cu acest caracter săvîrșite pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective și prevăzute în acte normative emise de organele locale ale puterii sau administrației de stat.

Modalitățile în care contestația care urmează a fi soluționată poate ajunge la organul local al administrației de stat sînt diferite și anume: prin trimiterea contestației de către organul din cadrul căruia face parte agentul constructor, prin depunerea acesteia direct la sediul comitetului sau biroului executiv respectiv sau prin înaintarea contestației de către un organ greșit sesizat sub aspectul competenței materiale sau al celei teritoriale.

Textul art. 36 din legea mai sus menționată stabilește regula ca plîngerile formulate împotriva proceselor-verbale de contravenție să fie depuse la organul din cadrul căruia face parte agentul constator. În cazurile în care contravenția este constatată de către un lucrător din aparatul propriu al comitetului sau biroului executiv sau de către un activist voluntar anume împuternicit să stabilească și să sancționeze contravențiile prevăzute de un act normativ (posibilitate consacrată prin art. 16 din Legea nr. 32/1968) contestația se depune la sediul comitetului sau biroului executiv.

Trebuie sublinat că în cazul proceselor-verbale de contravenție încheiate chiar de către primari competența soluționării plîngerilor formulate împotriva acestora revine comitetelor sau birourilor executive respective. Tot în ceea ce privește limitarea competenței formulate împotriva proceselor-verbale prin care se constată și se sancționează unele contravenții mai trebuie arătat că, potrivit prevederilor art. 34 din Legea nr. 32/1968, în cazul contravențiilor pentru care actul normativ prevede o a-

mendă de peste 1000 lei sau dacă despăgubirea stabilită pe bază de tarif ori valoarea lucrurilor confiscate depășește 1000 lei, plîngerea se soluționează de judecătoria în a cărei rază teritorială a fost săvîrșită contravenția.

Legea nr. 32/1968 nu face referiri speciale cu privire la soluționarea de către primari a contestațiilor formulate împotriva proceselor-verbale de contravenție. În cuprinsul art. 38 se menționează, în general, pentru toate categoriile de organe investite să soluționeze asemenea plîngeri, etapele acestei activități: verificarea dacă plîngerea este introdusă în termen, ascultarea contravenientului și a altor persoane care pot ajuta la soluționarea contestației (potrivit art. 37 agenul constator și organul care a aplicat sancțiunea nu se citează), administrarea oricăror mijloace de probă prevăzute de lege.

În practică, se ridică deseori problema delegării de către primari a competenței de a soluționa contestațiile formulate împotriva proceselor-verbale de contravenție. Sarcinile multiple și complexe care revin primarilor de comune, orașe, municipii sau ai sectoarelor municipiului București îi împiedică, de multe ori, pe aceștia să participe nemijlocit la activitatea de soluționare a contestațiilor căreia îi este afectat un volum însemnat de timp.

Față de prevederile art. 32 litera „b” care consacră, în mod expres, că plîngerile se soluționează de primarul comunei, orașului, municipiului sau sectorului municipiului București pe al cărui teritoriu a fost săvîrșită fapta, se poate concluziona că nu există posibilitatea delegării acestei competențe, și că, în mod obligatoriu, încheierile de soluționare a contestațiilor la care ne referim vor avea caracterul unor acte jurisdicționale unipersonale emanînd de la primarul investit cu această competență.

Cu toate acestea, textul de lege amintit care stabilește competența obligatorie a primarilor în soluționarea plîngerilor formulate împotriva proceselor-verbale de contravenție la care ne-am referit anterior, poate fi asociat cu prevederile art. 62 al. 2 din Legea nr. 57/1968 de organizare și funcționare a consiliilor populare prin care s-a instituit posibilitatea exercitării unora dintre atribuțiile președinților comitetelor și birourilor executive (care sînt, potrivit legii, primarii unităților administrativ-teritoriale respective) de către prim-vicepreședinți sau vicepreședinți. În Legea nr. 57/1968 se face precizarea că aceste atribuții se pot exercita în numele și sub direcția îndrumare a președinților comitetelor și birourilor executive ale consiliilor populare și se stabilesc de către organul local al administrației de stat pe care aceștia îl conduc.

Ne găsim, deci, în fața unei modalități de delegare sui-generis, limitată, a atribuțiilor care revin în mod obișnuit președinților comitetelor și birourilor executive ale consiliilor populare. Cele două texte de lege la care ne-am referit mai sus conturează, în concret, posibilitatea ca prim-vicepreședintele sau unul dintre vicepreședinți să îndeplinească atribuțiile primarului în fazele premergătoare emiterii încheierii prin care se soluționează contestația; inclusiv să formuleze propuneri în legătură cu soluția care urmează a se adopta.

În îndeplinirea, în numele primarului, a acestei atribuții, este recomandabil să fie constituit un colectiv format din mai mulți lucrători din aparatul propriu al comitetului sau biroului executiv, desemnați cu precădere din compartimentele în sarcina cărora intră ținerea evidenței modu-

lui în care se soluționează contestațiile (după caz, administrația locală de stat, secretariat, juridic) care să asigure executarea lucrărilor cu caracter tehnic (emiterea citațiilor, consemnarea susținerilor contravenienților, corespondență, etc.) și în general bunul mers al acestei activități.

În afara faptului că primarul urmărește și îndrumă permanent modul în care se exercită de către prim-vicepreședinte sau unul dintre vicepreședinți activitatea de soluționare a contestațiilor acesta are și posibilitatea concretă de a analiza fiecare caz în parte și de a-și exercita controlul cu ocazia emiterii încheierii prin care este soluționată fiecare contestație (potrivit legii procedura de soluționare trebuie îndeplinită în termen de 30 de zile de la primirea plîngerii).

Încheierea prin care se soluționează plîngerea are un caracter definitiv și executoriu, urmînd a fi comunicată, din oficiu, organului financiar al comitetului sau biroului executiv al consiliului popular al localității în care domiciliază contravenientul.

D. SIMINIUC

Notariat

ACTIVITATEA NOTARIALĂ A BIROURILOR EXECUTIVE A CONSILIILOR POPULARE COMUNALE, COMPETENȚĂ

Competența birourilor executive a consiliilor populare comunale în exercitarea atribuțiilor notariale este prevăzută de art. 53 pct. 2 lit. f din Legea nr. 57/1968 de organizare și funcționare a consiliilor populare. Prevederea menționată își găsește expresia în dispozițiile Decretului nr. 377/1960 pentru organizarea și funcționarea Notariatului de stat, modificat prin Decretul nr. 28 din 30 ianuarie 1970, în Regulamentul privind aplicarea dispozițiilor Decretului nr. 377/1960 aprobat prin H.C.M. nr. 1518 din 14 octombrie 1960, cu modificările ulterioare și în Instrucțiunile nr. 6/J din 18 februarie 1961 ale Ministerului Justiției.

Potrivit art. 56 din Regulamentul Decretului nr. 377/1960, modificat prin H.C.M. nr. 98/1970, actele notariale prevăzute de art. 9 din Decretul nr. 377/1960, pot fi îndeplinite de birourile executive ale consiliilor populare, indiferent de localitatea unde domiciliază părțile. Regula este că actele notariale a căror competență legea o conferă consiliilor populare, se efectuează la sediul organului local al administrației de stat comunal. Ele pot fi îndeplinite și în afara sediului consiliului popular comunal, atunci cînd partea interesată în act este — din diferite motive temeinic justificate (boală, invaliditate, stare fizică precară, etc.) — pusă în situația de a nu putea să se înfățișeze la sediul consiliului popular. Deseori prevederile legale sus-menționate stipulează și alte cazuri cînd actul notarial se poate îndeplini în afara sediului primăriei sub condiția existenței unui interes în îndeplinirea actului solicitat, de către un grup de oameni ai muncii care fac

parte dintr-o organizație socialistă sau care vor să se constituie într-o asemenea organizație.

Evident că îndeplinirea actului în afara sediului, de către persoana împuternicită în acest scop, se va putea face numai în limitele competenței teritoriale conferită organului local al administrației de stat comunale.

Operațiile notariale la comune se îndeplinesc de către secretarul biroului executiv al consiliului popular comunal sau de către un alt funcționar din aparatul biroului executiv al consiliului popular comunal desemnat, prin decizie, de către organul local al administrației de stat comunale.

Secretarul sau delegatul biroului executiv al consiliului popular comunal nu pot îndeplini acte notariale în care sînt interesați, în orice calitate ei, soțul ori o rudă a lor pînă la gradul IV inclusiv. În acest sens Codul familiei în art. 46 precizează stabilirea gradului de rudenie după cum urmează: în linie dreaptă, numărul nașterilor; astfel, fiul și tatăl sînt rude de gradul întâi, nepotul de fiu și bunicul sînt rude de gradul al doilea; în linie colaterală, după numărul nașterilor, urcînd de la una din rude, pînă la ascendentul comun și, coborînd de la aceasta pînă la cealaltă rudă; astfel frații sînt rude în gradul al doilea, unchiul și nepotul în gradul al treilea, verii primari în gradul al patrulea.

Competența materială a birourilor executive ale consiliilor populare comunale este prevăzută de art. 9 din Decretul nr. 377/1960 cu modificările ulterioare. Potrivit prevederilor menționate birourile executive ale consiliilor populare comunale în care nu funcționează notariate de stat, pot îndeplini următoarele operații notariale: a) autentificarea oricăror înscrisuri care cuprind declarații de notorietate și orice ale declarații cu conținut de atestare.

b) autentificarea înscrisurilor constatînd contracte privitoare la cultivarea plantelor și predarea produselor vegetale, precum și a celor privitoare la creșterea, îngrășarea și predarea de animale sau la predarea de produse animale.

c) autentificarea înscrisurilor constatînd convenții cu excepția celor referitoare la bunuri imobile, la bunurile mobile ce depășesc valoarea de 10.000 de lei, precum și la operațiile cu străinătatea.

d) autentificarea procurilor, în afară de cele care se dau în vederea săvîrșirii actelor juridice ce intră în excepțiile prevăzute la litera c.

e) legalizarea semnăturilor de pe înscrisuri pe care potrivit dispozițiilor cuprinse în Decretul nr. 28/1970 le pot autentifica. (lit. a—d).

f) darea de dată certă înscrisurilor pe care, potrivit prevederilor de la literele a—d, le pot autentifica.

g) constatarea făcută personal de cel care instrumentează că:

— o persoană se află într-un anumit loc; o persoană se află în viață; figura din fotografie este a persoanei care cere constatarea.

h) legalizarea de copii de pe înscrisuri, cu excepția înscrisurilor sub semnătură privată.

i) eliberarea de duplicate de pe înscrisurile notariale.

j) redactarea, la cererea părților, a înscrisurilor prevăzute la literele a—d, în vederea autentificării lor sau a legalizării semnăturilor.

Pentru îndeplinirea activității notariale, consiliile populare comunale vor ține următoarele registre: registrul actelor notariale și opisul alfabetic notarial. Aceasta înainte de a fi utilizate vor fi numerotate, parafate și sigilate de secretarul biroului executiv sau de funcționarul desemnat de biroul executiv, care vor întocmi și semna pe ultima pagină a registrului, un proces verbal de deschiderea registrului, aplicînd și sigiliul consiliului popular. Dacă la sfîrșitul anului calendaristic, registrul actelor notariale nu este consumat în întregime, se va încheia, sub ultima înregistrare a anului expirat, un proces verbal, semnat de secretarul sau delegatul biroului executiv, cu aplicarea sigiliului oficial, menționîndu-se că registrul va fi întrebuițat în continuare și în anul următor, cu arătarea filei la care vor începe noile înregistrări. În ceea ce privește închiderea registrului opis alfabetic notarial la finele anului se trage o linie, sub ultima înregistrare făcută, la fiecare literă menținîndu-se anul care urmează.

Cererile pentru îndeplinirea actelor notariale se vor înregistra în registrul actelor notariale în ordinea intrării. Cererile, anexele lor și cite un original al înscrisului notarial se vor păstra în mape de cite 100 de acte, pe ani, în ordinea numerică a înregistrărilor în registrul actelor notariale, oricare ar fi felul actului notarial cu excepția legalizărilor de pe copii, situație în care se păstrează numai cererile.

La terminarea registrului actelor notariale se va încheia un proces verbal de închidere a registrului, sub ultima înregistrare, arătîndu-se numărul și data acestei înregistrări. Procesul verbal va fi semnat de secretarul biroului executiv sau delegatul biroului executiv aplicîndu-se sigiliul consiliului popular. Acest proces verbal se va întocmi în registrul opis alfabetic, sub ultima înregistrare făcută la litera z, iar la celelalte se va trage o linie sub ultima înregistrare făcută la fiecare literă.

Petre GHEORGHE

secretar al biroului executiv al
consiliului popular al comunei
Frunzărești — Călărași

Breviar

● Potrivit art. 11 din Legea nr. 7/1971, băncile sînt autorizate a deschide conturi separate consiliilor populare comunale pentru evidența încasărilor și plăților primind activitatea unităților de industrie mică. Este indicat și chiar necesar deschiderea unor conturi bancare separate pentru a evita ca eventualele penalități și daune provenind din activitatea unităților de industrie mică să nu afecteze disponibilitățile bugetare ale consiliilor populare, dat fiind că toate contractele economice se încheie de către consiliile populare comunale, care devin în acest mod părți în respectivele contracte.

● În conformitate cu anexa nr. 2 din Legea nr. 62/1968, modificată prin Decretul nr. 286/1979, unitățile de industrie mică din subordonarea consiliilor populare se înzestrează cu mașini și utilaje exclusiv prin redistribuire din cele disponibile la alte unități socialiste.

● Potrivit art. 9 din Decretul nr. 377/1960, modificat prin Decretul nr. 21/1970, comitetele executive ale consiliilor populare ale orașelor sau comunelor în care nu funcționează notariate de stat pot îndeplini anumite operațiuni notariale, specificate în textul citat. Ele se îndeplinesc prin secretarul comitetului executiv sau printr-o altă persoană încadrată, cu pregătire corespunzătoare, delegat de comitetul executiv. Lucrările notariale vor fi semnate de secretar, sau după caz, de persoana delegată.

● Consiliile populare prin organele lor financiare execută — potrivit prevederilor art. 3 lit. d din Decretul nr. 221/1960 (modificat și republicat în 1969) — creanțele pînă la 500 lei inclusiv ale unităților economice de stat, cu excepția acelor creanțe pentru realizarea cărora unitățile creditoare au executori proprii. De la sine înțeles că debitorul trebuie să fie o persoană fizică și să aibă domiciliul în raza administrativ teritorială a consiliului popular. Primirea titlului executor și a scrisorii de la creditor trebuie confirmate unității solicitante pentru ca acestea să evedențieze operația în evidența sa contabilă.

● În conformitate cu prevederile cuprinse în art. 31 alin. 2 din Decretul nr. 221/1960, autorizațiile prevăzute de dispozițiile legale privind transmiterea bunurilor imobiliare nu sînt necesare în cazul imobilelor urmărite în condițiile decretului citat.

● Potrivit prevederilor art. 1 din H.C.M. nr. 661/1970, membrii cooperatori și producătorii individuali care contractează și livrează tineret bovin unităților socialiste (de

stat sau cooperatiste) se scutesc de impozit pentru un număr de vaci egal cu numărul de tineret bovin contractat și livrat.

● Potrivit prevederilor art. 15 alin. ultim din Decretul nr. 144/1958, în cazul în care persoanele care au obținut autorizațiile prevăzute de decretul citat, au fost împiedicate, din motive de forță majoră, de a-și valorifica în termenele legale, autorizațiile obținute și dacă toate condițiile inițial considerate nu au suferit nici o schimbare, se poate acorda o prelungire a valabilității autorizațiilor, curgînd de la data la care a încetat împiedicarea, pe o durată cel mult egală cu a termenelor menționate în art. 15 alin. 2 și 3 din Decretul nr. 144/1958.

● Potrivit prevederilor art. 7 din Statutul asociației locatarilor, aprobat prin Decretul nr. 387/1977, hotărârile adunării generale prin care se încalcă prevederi statutare sau dispoziții legale pot fi contestate la instanțele judecătorești de către membrii asociației și alte persoane interesate. În termen de 15 zile de la data adoptării. Alin. 2 din același text prevede să birourile (și comitetele) executive ale consiliilor populare pot dispune prin decizie anularea hotărârilor nelegale ale adunării generale a asociației, rămase definitive prin neexercitarea dreptului de contestație. Aceasta înseamnă că anularea hotărîrii adunării generale de către comitetul (biroul) executiv al consiliului popular poate interveni numai după expirarea unui termen de 15 zile de la data ședinței adunării generale.

C. J.

Întrebări și răspunsuri

ADMINISTRAREA FONDULUI LOCATIV

● **Marinescu GHEORGHE, Focșani.** Întrebă ce se înțelege prin normă locativă și cum se calculează aceasta. Norma locativă constituie acea suprafață locuibilă care trebuie asigurată fiecărei persoane. Norma locativă pentru locuințele din fondul locativ de Stat este, conform art. 6, din Legea nr. 5/1973 de 10 m.p., suprafață locuibilă pentru fiecare persoană. În cazul cînd din construcție rezultă camere mai mici pot fi atribuiți și 8 m.p. de persoană. Norma locativă se calculează în funcție de numărul membrilor familiei titularului contractului de închiriere, raportat la întreaga suprafață locativă. Esențial este ca, prin cumularea suprafețelor locative a tuturor încăperilor, să se realizeze norma la care este îndrep-

tătită întreaga familie în funcție de numărul persoanelor ce intră în componerea ei.

● **Virgil PANDURU, Craiova,** întrebă, în ce termen și în ce condiții se poate exercita dreptul de extindere. Potrivit art. 7, din Legea 5/1973, suprafața excedentară compusă din una sau mai multe camere separate poate fi închiriată persoanelor îndreptățite la extindere. Dreptul de extindere poate fi exercitat de orice locatar principal aflat în apartamentul în care s-a ivit suprafața locativă excedentară, dar numai cu condiția ca suprafața locativă pe care o deține să nu corespundă aceleia la care este îndreptățit. Conform punctului 5, din Decizia de îndrumare nr. 5/1975, a Plenului Tribunalului Suprem, termenul în care se poate exercita dreptul de extindere este de

10 zile și începe să curgă de la data la care persoana îndreptățită a cunoscut sau trebuia să cunoască existența suprafeței locative excedentare.

● **Andraș ANA, Timișoara,** întreabă ce categorii de persoane beneficiază de repartizarea unei camere în plus și dacă aceasta poate sau nu fi subînchiriată. Legea nr. 5/1973, cuprinde în art. 7, aliniatul ultim dispoziția potrivit căreia persoanele care prin natura activității pe care o desfășoară necesită spațiu suplimentar, sau datorită stării sănătății ori stării fizice au nevoie de un asemenea spațiu, au dreptul la o cameră în plus cu majorarea corespunzătoare a chiriei. Categoriile de persoane care au dreptul la o cameră în plus sînt prevăzute în anexa nr. 1 și 2 la H.C.M., nr. 860 din 13 iulie 1973. Menționăm că potrivit prevederilor aceleiași hotărîri, camera în plus se acordă în cadrul aceluiși apartament, indiferent de numărul persoanelor din familie care au dreptul la o asemenea suprafață. Subînchirierea suprafeței acor-

date peste norma locativă a categoriilor de persoane prevăzute în anexa nr. 1 și 2, la H.C.M. nr. 860/1973, este interzisă. Nerespectarea acestei dispoziții atrage pierderea dreptului locatarului la suprafața acordată peste norma locativă.

● **Kafman AVRAM, Sibiu.** Același răspuns ca la Andraș Ana, cu precizarea că textul H.C.M. nr. 860/1973, anexa nr. 1 și 2, este de strictă interpretare, dispozițiile legale neprezentând dreptul la o cameră în plus pentru adăpostirea unui însoțitor de care ar avea nevoie o persoană bolnavă. În acest sens, s-a pronunțat și Tribunalul Suprem, Secția Civilă, prin Decizia nr. 1861 din 14 aug. 1974, în REPERTORIU de practică judiciară în materie civilă a T.S. Ioan Mihuță, Editura Științifică și Enciclopedică, Buc. 1976, pag. 152.

● **MUREȘAN Alexandru, Cluj,** întreabă în ce condiții poate locatarul principal să subînchirieze. Locatarul principal are dreptul să subînchirieze o parte din suprafața locativă a locuinței, dacă aceasta nu constituie suprafață excedentară compusă din una sau mai multe camere separate. Contractul de subînchiriere se poate încheia de către locatarii principali cu următoarele categorii de persoane. Persoanele stabilite de comiteele (birourile) executive ale Consiliilor populare, dacă au domiciliul sau viza de flotant, în localitatea respectivă, ori sînt îndreptățite potrivit legii să-și stabilească domiciliul sau reședința în acea localitate; turiștilor cetățeni români stabiliți de Oficiul de Turism.

● **Danielescu CRISTINA, Sîbbozia.** Întreabă cui li este atribuit beneficiul contractului de închiriere în cazul cînd soții divorțează. În caz de divorț, dacă soțul nu au convenit altfel beneficiul contractului privitor la locuință folosește soțului căruia i s-au dat în îngrijire copiii, iar în cazul cînd nu sînt copii, soțului care a obținut divorțul. Atunci cînd divorțul se pronunță din vina ambilor soți, instanța urmează a hotărî căruia dintre ei i se va acorda beneficiul contractului de închiriere, ținînd seama de anumite criterii, cum sînt: gra-

dul mai mic sau mai mare de nevoie, în care se află fiecare, posibilitățile pe care le au de a folosi altă locuință, etc. Decizia nr. 5/1975, a Plenumului Tribunalului Suprem, precizează că soțul titular al contractului de închiriere, nu va putea fi evacuat în cazul locuințelor de serviciu, în care prezența permanent a sa în preajma locului de muncă e impusă de caracterul specific al muncii.

● **Gafar MUFIT, Constanța,** întreabă ce prevede legea în cazul ocupării abuzive a unei locuințe. Persoanele care ocupă fără contract de închiriere o suprafață locativă din fondul locativ în administrarea întreprinderilor de Stat, subordonate organelor locale ale Administrației de Stat, vor fi evacuate, fără atribuirea altei suprafețe locative, pe baza deciziei Comitetelor și birourilor executive ale Consiliilor populare ale municipiilor, sectoarelor municipiului București, orașelor și comunelor. Potrivit art. 23, din Legea nr. 5/1973, evacuarea se va face de către întreprinderea care are în administrare fondul locativ de stat, iar în caz de opunere, evacuarea se va face împreună cu organele de miliție.

DOBÎNDIREA ȘI INSTRĂINAREA BUNURILOR AGRICOLE

● **Ion DRAGOMIR, Rîmnicul Vîlcea,** întreabă dacă poate cumpăra prin act autentificat la Notariat, un teren în suprafață de 3000 mp., în vederea cultivării. Potrivit art. 1, din Legea nr. 59/1974, cu privire la fondul funciar, toate terenurile de pe teritoriul țării, indiferent de destinațiile sau în proprietatea cui se află, constituie fondul funciar, din R.S.R. Terenurile din fondul funciar de Stat, nu mai pot fi instrăinate deoarece terenurile sînt exceptate din circuitul bunurilor ce pot fi dobîndite prin acte juridice, cum ar fi actul de vânzare-cumpărare, donație etc. În acest sens art. 30, din Legea nr. 58/1974, privind sistematizarea teritoriului și art. 44 din Legea nr. 59/1974, prevăd că dobîndirea terenurilor se poate face numai prin moștenire legală, fiind interzisă instrăinarea sau dobîndirea prin acte juridice a acestor terenuri.

● **Istrățoiu MIHAI, Buzău,** întreabă ce măsuri poate lua primăria, împotriva persoanelor deținătoare de terenuri agricole, lăsate în paragină. Art. 13, din Legea nr. 59/1974, stipulează obligativitatea posesorilor de terenuri agricole de a lucra și cultiva întreaga suprafață de teren pe care o dețin, de a lua măsuri de amenajare a terenurilor prin lucrări de îmbunătățiri funciare, pecum și de a efectua lucrări de prevenire și combatere a oricăror alți factori defavorabili producției agricole. În cazul în care deținătorul unui teren agricol încalcă aceste prevederi, el va fi sancționat contravențional în temeiul H.C.M. 656 din 1974, privind evidența, folosirea, protecția și ameliorarea terenurilor agricole. Dacă deținătorul terenului agricol continuă și în anul următor a contraveni dispozițiilor menționate, la propunerea Comitetului Executiv al Consiliului popular al localității unde se află terenul, comitetul executiv al consiliului popular județean sau al municipiului București, vor atribui, în folosință, terenul sau terenurile respective unităților agricole socialiste care pot asigura punerea lor în producție. Precizăm că această atribuire se face fără nici un fel de despăgubiri, pentru posesorii terenurilor. Menționăm că la cererea foștilor deținători, acestora li se va putea restitui terenurile de către organele care au dispus preluarea, sub condiția constatării de către organele în drept, a faptului că sînt asigurate condițiile necesare pentru cultivarea lor, în condițiile legii.

● **POSTELNICU MIHAI, Iași,** întreabă dacă și în cazul villor este necesară autorizația de preluare, prevăzută de art. 46, din Legea nr. 59/1974. Villile sînt terenuri cu destinație agricolă, astfel că atât pentru împărțirea, cît și pentru preluarea lor, este necesară autorizarea administrativă, care se dă de către organul competent, după cum via se găsește în perimetrul constructibil sau neconstructibil al localității.

15 CĂRȚI ÎNTR-O CARTE: Legislația întreprinderii de la A la Z

CUPRINDE
URMĂTOARELE
15 SECȚIUNI:

1. Conceptul de unități economice de stat.
2. Patrimoniul
3. Conducere și control
4. Planificare - dezvoltare
5. Organizarea producției și a muncii
6. Aprovizionarea tehnico-materială
7. Comercializarea mărfurilor
8. Transporturi
9. Raporturi de muncă
10. Drepturile personalului
11. Gestioni - inventariile - prejudiciile
12. Răspunderea personalului
13. Răspunderea întreprinderii
14. Constituirea titlurilor de creanță-executare
15. Financiar-contabilitate

Incheind pentru '82 abonamente speciale direct la redacție, vă asigurați primirea lucrării. Decupați, completați și expediați formularul de comandă alăturat.

FABRICA DE ACCESORII ȘI PIESE DE SCHIMB

„TURDEANA” TURDA

str. Armata Roșie nr. 17

Biroul A.D.P.

Telefon: 11072 sau 14760 — 1 — 2 — 3

Telex: 031722

livrează imediat pe bază de comenzi, următoarele produse:

- Pentru întreprinderi ind. și comerț
 - bandă izolatoare pe suport textil ambalată în cutii de ebonită
 - bandă izolatoare pe suport textil la kg ambalată în pungi PCV
- Pentru agricultură
 - Cuțite pentru mașinile de tăiat nutreț CSU
 - Suport cuțite pentru mașinile de tăiat nutreț CSU
 - Bare transversale pentru grapele de cimp fabricate de S.M.A. Tg. Lăpuș

CITITORII

Decupind și expedind formularul de mai jos vă asigurați primirea în anul 1982 a „Revistei economice”, a suplimentului ei săptăminal, precum și a lucrării „Legislația întreprinderii de la A la Z”

(adresa completă a abonatului)

Către

„REVISTA ECONOMICA” :

BUCUREȘTI, Bd. Magheru, 30, cod. 70 159

Prin mandatul poștal din ziua vă aducem suma de 300 lei, în contul ISIAP (Întreprinderea de stat pentru imprimare și administrarea publicațiilor, Piața Ștefaniei, 1) nr. 64 51 502 28 BNRSR., Filiala Sector 1, București, reprezentând contravaloarea unui abonament la revistă și supliment, precum și la un exemplar din lucrarea „Legislația întreprinderii de la A la Z”.

(semnătura abonatului)

Pe dispoziția de plată și pe mandatul poștal scrieți în mod vizibil mențiunea „Abonamente la Revista economică”.

VĂ PREZENTĂM:

ÎNTRERINDERA DE MAȘINI UNELTE — SUCEAVA

Calea Unirii nr. 30, cod 5.800

Telex 23241, 23303 ; Telefon 22198, 16097

Livrează la comandă fermă în trim. IV. 1981 și anul 1982 următoarele produse

MAȘINI DE DEBITAT

- fierăstraie circulare automate tip FCA 350 ; FCA 810, FCA 1010
- fierăstraie alternative tip FA 300 și FA 320
- fierăstrău cu bandă verticală tip FBV 400
- fierăstrău cu bandă orizontală tip FBO 350
- mașini de debitat cu disc abraziv tip MDA 63 și MDA 120
- foarfece de tăiat oțel beton tip FTOB 32
- mașină de debitat și îndoit profile tip MDIP 45

MAȘINI DE GĂURIT

- mașini de găurit tip G 6 ; G 13 ; GS 16 M
- mașină de găurit cu suport magnetic tip MGM 23
- baterii de găurit cu două, trei sau patru posturi tip BG - 2-13 BG3 - 13 ; BG 4-13

MAȘINI DE PRELUCRAT METALE PRIN DEFORMARE PLASTICA

- mașină de bordurat tablă tip MBT 1,5
- mașină de roluit tablă tip MRT 1,5
- mașină universală de rulat filete tip MURF 12.5
- prese hidraulice cu simplu efec și forța de presare 3 tf ; 6 tf ; 12 tf tip PHC 3 ; PHC 6 și PHC 12
- presă hidraulică de redresare cu forța de 16 tf tip PHC 16 R

MAȘINI DE ASCUȚIT ȘI POLIZAT

- mașină de ascuțit burghie tip MAB 65
- mașină specială de șlefuit și polizat frontal tip MSPF 500
- mașină de încercat pietre abrazive tip MIPA.

A.M.C.

- trusă de dispozitive modulare de control tip TDMC 1000
- plăci pentru verificarea planității
- calibre potcoavă plate simple
- calibre inel filet Gaz
- calibre inel neted etalon
- calibre inel pt. filet metric cu diametrul de 3-100 mm

- calibre inel pt. filet trapezoidal
- contracalibre tampon filetate pentru filet metric cu diametrul de la 3,5-100 mm
- calibre tampon pentru filet trapezoidal
- calibre tampon filet pentru filete metric cu diametrul de la 3,5 la 100 mm
- calibre tampon neted cu diametrul de la 4 la 100 mm
- calibru con MORSE cu și fără antrenor

MAȘINI ȘI UTILAJE PENTRU PRELUCRAT MASE PLASTICE

- linii de suflat și înfășurat folii din polietilenă prin extrudare politropică tip LISFEP 800 ; LISFEP 1 200 PEJD ; LISFEP 1 200 PEID
- linii de tras și înfășurat folii tip LISFA 801
- înfășurător de folii I 1 200 PP

ELEMENTE TIPIZATE PENTRU EXECUȚIA DE MAȘINI UNELTE AGREGATE

- batiuri laterale orizontale
- baturi laterale pentru montanți
- montanți
- mese indexate
- Pentru atelierele școală, uz casnic etc. se oferă mașina specială de frezat, aiezat, rectificat, găurit tip SFARG 125

PENTRU INFORMAREA DV. se află în curs de asimilare și :

- strung greu cu comandă numerică de conturare tip SNG 1 200 NCC
- strung greu pentru cilindrii de laminor tip SCL 1 250
- mașină de rabotat și frezat tip MRF 1 600
- mașină de frezat longitudinal cu portal tip FLP 1 200 - 2A
- mese rotative de indexare tip MRI 800 și MRI 1 000
- masă rotativă deplasabilă tip MRD 1 700 X 2 000
- prese hidraulice cu simplu efect tip PHC 16 ; PHC 25 și PHC 40
- prese hidraulice cu dublu efect tip PHC - 2-16 ; PHC 2-25 și PHC - 2-40
- prese hidraulice de redresare PHC 25 R ; PHC 40 R.

Pentru relații suplimentare vă puteți adresa la serviciul desfacere, int. 150 sau la atelierul de proiectare I int. 145.